

Dosarul nr. 3rh-38/23
2-21017712-01-3rh-25072023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: M.Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh.Mîra, G.Dașchevici, A. Bostan)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (T.Chișca-Doneva, M.Pitic, A.Miron)

ÎNCHEIERE

20 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Aliona Donos

examinând cererea de revizuire depusă de Nicolai Rotaru,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Rotaru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Instituția Publică de Învățământ Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Căușeni cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La data de 19 ianuarie 2021 Nicolai Rotaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Instituția Publică de Învățământ Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Căușeni, solicitând obligarea CNAS la înlocuirea anilor pentru stabilirea pensiei, din anii 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, deoarece în anul 1990 erau rube rusești devalorizate, cupoane moldovenești pe parcursul a 2,5 ani și începând cu 29 noiembrie 1993 valuta nouă în lei moldovenești (pe care nici nu o primea); obligarea CNAS la stabilirea cuantumului pensiei, să aplice anii 15 aprilie 2012 (pe când reclamantul a atins plafonul vârstei de pensionare și lucra prin cumul la Direcția de Învățământ Tineret și Sport Căușeni și Depoul de Locomotive „Basarabeasca” până la 01 ianuarie 1999, inclusiv 15 ani sau 90 luni prevăzute de lege, care au expirat la 01 ianuarie 1984. Anii 05 februarie 1968 – 01 ianuarie 1984 să fie incluși pentru stagiul comun; obligarea Centrului Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Căușeni să prezinte în instanța de judecată cuantumului salariului lunar și transferul la fondul social pentru perioada 15 februarie 2000-07 mai 2012, deoarece nu a primit răspuns; obligarea CTAS Căușeni și CNAS să efectueze o nouă recalculare și anii 1990-1995 (care în opinia CNAS sânt cei mai favorabili ani) să fie incluși în stagiul comun de cotizare, dar la stabilirea pensiei să fie luați anii 15 februarie 2000-15 aprilie 2012 pe când reclamantul lucra prin cumul, la Depoul de Locomotive „Basarabeasca” și Centrul Raional de Creație a

Copiilor și Adolescenților Căușeni pentru a determina cuantumul pensiei începătoare, care la data de 15 aprilie 2012 a fost de 1 181 lei, 70 bani.

În motivarea acțiunii a menționat că, conform carnetului de muncă a început activitatea la 05 februarie 1968 și a lucrat până la data de 04 decembrie 1968-29 decembrie 1970 serviciul militar în termen. După demobilizare, la 18 februarie 1971 a fost angajat la Depoul de locomotive în calitate de lăcătuș, iar la 10 mai 1972 a fost eliberat din propria inițiativă.

La data de 10 mai 1972 a fost angajat la gara Bender în calitate de lucrător, iar la 14 octombrie 1974 s-a concediat din propria inițiativă. La data de 18 octombrie 1974 a fost angajat ca sudor la gara Bender, iar la 23 aprilie 1975 a fost concediat din propria inițiativă. La data de 26 aprilie 1975 a fost angajat ca lăcătuș pentru repararea locomotivelor și la data de 19 februarie 1985 a fost transferat în aceeași întreprindere la gara Căinari, la data de 31 martie 1992 a fost concediat în legătură cu reducerea statelor. La 30 iunie 1992 a fost angajat în calitate de sudor la întreprinderea „Zidarul” și la 21 august 1992 a fost eliberat din propria inițiativă. La 01 septembrie 1992 a fost angajat ca sudor la Întreprinderea Căinari, iar la 01 septembrie 1993 a fost transferat ca lăcătuș la cazangeria Căinari și la 02 decembrie 1996 a fost eliberat conform art. 38 alin. (4) din Codul muncii.

În perioada 12 decembrie 1996 - 12 septembrie 1997 s-a aflat în șomaj. La data de 12 septembrie 1997 a fost angajat ca sudor la SRL „ACSIACUS”, iar la 14 februarie 2000 a fost eliberat din propria inițiativă. La 15 februarie 2000 a fost angajat ca paznic la filiala Casei de Creație Căinari, iar la 01 septembrie 2010 a fost transferat în aceeași funcție din angajat permanent în angajat prin cumul. Paralel, prin cumul începând cu 10 august 2006 mai lucra ca lăcătuș la Depoul de locomotive „Basarabeasca”. La 28 februarie 2018 a fost concediat de la Depoul de locomotive „Basarabeasca” conform art. 82 lit. f) din Codul muncii, în legătură cu expirarea contractului individual de muncă pe durată determinată.

La data de 15 aprilie 2012, în legătură cu atingerea plafonului de vârstă (62 ani), a prezentat carnetele de muncă și actele solicitate la CTAS Căușeni pentru stabilirea stagiului de cotizare și calcularea cuantumului pensiei.

Conform deciziei privind stabilirea pensiei s-a constatat anii de activitate: 30 ani 05 luni cu pensia stabilită de 1 181 lei, 70 bani. Aflând de la colegii de lucru ce pensie au, a depus cerere la CNAS solicitând reclacularea pensiei și prin răspunsul din 30 octombrie 2020 nr. R2493/20 a făcut cunoștință că la calcularea pensiei sale pentru perioada de activitate realizată până la 01 ianuarie 1999 pensia a fost calculată pe baza coeficientului individual – 1,77604 determinat de salariul pentru cele mai favorabile de 60 luni consecutive (1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995) de care a beneficiat în perioada de activitate din ultimii 15 ani de muncă până la 01 ianuarie 1999, și după 01 ianuarie 1999 pe baza venitului mediu lunar asigurat de 1 478 lei 27 bani determinat pentru perioada de activitate de după 01 ianuarie 1999 a constituit 1 181 lei 70 bani.

Cu răspunsul și concluzia CNAS, reclamantul categoric nu este de acord din următoarele considerente.

A relatat că în opinia lor (CTAS Căușeni și CNAS) la stabilirea pensiei sale au fost determinați cei mai favorabili ani din salariul său și anume: 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, dar după cum cunoaște dânsul și toți pensionarii, după destrămarea URSS (1990) o perioadă se folosea de ruble sovietice, apoi vreo doi ani ca valută națională au fost cupoanele (până la 29 noiembrie 1993). După ce a trecut la valuta națională (MDL) reclamantul lucra, dar salariul nu-l primea cu anii.

Iată aceștia au și fost anii care demnitarilor CTAS Căușeni și CNAS (considerându-i cei mai favorabili) i-au luat ca bază pentru a-i calcula cuantumul pensiei.

Conform datelor din carnetul de muncă, începând cu 15 februarie 2000 până la vârsta de pensionare 15 aprilie 2012 a lucrat în calitate de paznic la Direcția de Învățământ Tineret și Sport Căușeni care a fost reorganizată la 01 septembrie 2010 în Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Căușeni. Suplimentar reclamantul, la data de 10 august 2006 a fost angajat la lucru în calitate de lăcătuș la Depoul de locomotive „Basarabeasca” până la vârsta de pensionare 15 aprilie 2012 și după pensionare, până la data de 28 februarie 2018 când a fost concediat conform art. 82 lit. f): expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată; conform deciziei privind stabilirea pensiei nu corespund înscripțiilor din carnetul de muncă.

A menționat că CTAS Căușeni și CNAS incorect au calculat cuantumul pensiei și au stabilit pensia începătoare în sumă de 1 181 lei 70 bani. În baza confirmării nr. 26/4-05/2-14-723 din 14 decembrie 2020 a Direcției Deservire Fiscale Căușeni pentru anul 2007 venitul reclamantului obținut constituie – 28 749,67 lei, rețineri – 1 130,69 lei, anul 2008 – 43 125,40 lei, rețineri – 1 902,93 lei, anul 2009 – 29 455,50 lei, rețineri – 1 585,56 lei, anul 2012 – 30 896, 94 lei, rețineri – 1 359,88 lei.

Conform răspunsului primit de la CNAS din 19 noiembrie 2020 nr. R-2493/20 venitul mediu lunar asigurat determinat pentru perioada de activitate de după 01 ianuarie 1999 a constituit 1 181 lei 70 bani lunar. Răspunsul primit de la CNAS și răspunsul primit de la Direcția Deservire Fiscală Căușeni sunt divergențe foarte mari și anume: de la Depoul de locomotive „Basarabeasca” reclamantul lunar primea câte 3 500-4 000 lei, dar de la Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Căușeni câte 1 050 lei lunar.

Prin încheierea Judecătoriai Căușeni (sediul Central) din 25 ianuarie 2021 cauza de contencios administrativ a fost strămutată după competență la Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani).

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău (sediul Râșcani) din 08 decembrie 2021, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Nicolai Rotaru.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 6 ianuarie 2022, Nicolai Rotaru a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău (sediul Râșcani) din 08 decembrie 2021, prin urmare instanța de apel a contestat că, apelul declarat a fost depus în interiorul termenului legal.

Prin decizia din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Nicolai Rotaru împotriva hotărârii din 08 decembrie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani.

La data de 19 decembrie 2022, Nicolai Rotaru a depus recurs împotriva deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii (f.d.201-205).

Prin încheierea din 14 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de Nicolai Rotaru s-a declarat inadmisibil.

La 25 iulie 2023 Nicolai Rotaru a depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii instanței de recurs.

În susținerea cererii de revizuire s-a invocat că instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

La 4 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale, Instituției Publice de Învățământ Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Căușeni copia cererii de revizuire depuse de Nicolai Rotaru, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. (f.d.227)

Până la data stabilită pentru examinarea cererii de revizuire depuse de Nicolai Rotaru aceștia nu au depus referințe prin care să-și expună opinia asupra argumentelor invocate de revizuent.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Codul administrativ nu reglementează instituția revizuirii actelor judecătorești de dispoziție.

În același timp, dispozițiile art. 195 din Codul administrativ statuează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Prin urmare, procedura revizuirii urmează a fi efectuată în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

Examinând cererea de revizuire prin prisma argumentelor și în limitele temeiurilor de drept invocate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că aceasta urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, în sensul principiului lucrului judecat (res judicata), în cazul în care instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor nu mai poate fi pusă în discuție.

Acest principiu, însă, nu este absolut și admite derogări, în situația când această derogare este necesară prin prisma unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

Revizuirea hotărârilor irevocabile poate interveni în rezultatul adoptării hotărârii asupra fondului cauzei, necunoscând complet, la momentul emiterii acesteia, toate împrejurările importante pentru justa soluționare a disensiunii.

În această ordine de idei, se deduce faptul că retractarea unei hotărâri judecătorești, în ordine de revizuire, este rezultatul unei erori involuntare a judecătorului.

Reieșind din această ipoteză, urmează a fi distinse actele judecătorești de dispoziție care pot constitui obiect al procedurii de revizuire, și respectiv instanța competentă să examineze cererea de revizuire.

În acest sens, art. 446 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, cert statuează că, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Încheierile de încetare a procesului conform art. 265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art.1861 pot fi supuse revizuirii.

Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Totodată, art. 448 din Codul de procedură civilă la alin. (1) și (2) statuează că, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului. Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Din actele cauzei rezultă că, prin încheierea din 14 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în temeiul art. 245 alin.(2), 246 alin. (2) din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil recursul depus de Nicolai Rotaru.

Din cele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, încheierea din 14 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție nu poate constitui obiect al revizuirii, deoarece nu se referă la fondul cauzei. Or, în actul judecătoresc a cărei retractare o solicită revizuentul Nicolai Rotaru, nu se face nici o referire cu privire la fondul recursului, nu s-a menținut, nu s-a modificat și nici nu s-a casat hotărârea asupra fondului cauzei, cu emiterea după caz a unei hotărâri noi.

Din cele enunțate, Completul de judecată apreciază ca fiind irelevante argumentele formulate în cererea de revizuire de către Nicolai Rotaru, întrucât această cale extraordinară de atac este îndreptată împotriva unui act judecătoresc de dispoziție, care, în virtutea legii, nu se supune revizuirii.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire depusă de Nicolai Rotaru, împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție, urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

Conform art.195 și art. 230 din Codul administrativ în coroborare cu art. 446, art. 448 și art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Nicolai Rotaru împotriva încheierii din 14 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Rotaru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Instituția Publică de Învățământ Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Căușeni cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Ion Malanciuc

Aliona Donos